

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΘΕΜΑΤΑ

Α΄ Κείμενο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005- 2006

Ενότητα 12 «Πλούσιοι και φτωχοί» Μέγας Βασίλειος

Ομιλία προς τους πλουτούντας, 4

Β΄ Ερωτήσεις – Ασκήσεις

1. Από το κείμενο Α να μεταφραστεί το τμήμα: «Μεγάλην... φωνήν».
2. α. Πώς μπορεί ο πλούσιος να βοηθήσει τους φτωχούς σύμφωνα με το κείμενο Α;
β. Να βρείτε τις ομοιότητες που υπάρχουν στα κείμενα Α και Δ.
3. α. ειπέ: να γράψετε το ίδιο πρόσωπο στις υπόλοιπες εγκλίσεις του ίδιου χρόνου
αιτούσιν: να γράψετε το 3^ο ενικό πρόσωπο της Οριστικής και της Ευκτικής του Ενεστώτα
β. Να γράψετε τους τύπους που σας ζητούνται για κάθε μια από τις παρακάτω λέξεις: 1. μείζους: ονομαστική πληθυντικού στους άλλους βαθμούς του επιθέτου και 2. χειρός, άνθεις: ίδια πτώση στον άλλο αριθμό.
4. α. «Όταν... καλλωπίζει»: να χωρίσετε το απόσπασμα σε προτάσεις, να τις γράψετε μία – μία χωριστά και να τις χαρακτηρίσετε.
β. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις: εις οικίαν, Σύ, την δόσιν και απολύσαι.
5. α. Να κατατάξετε σε ζεύγη συνωνύμων τις λέξεις: διάβαση, επέρχομαι, εφορμώ, διέλευση, μύηση, απέρχομαι, αποχωρώ και προσηλυτισμός.
β. Να συνθέσετε το ρήμα τάσσω με τις προθέσεις υπό, δια, παρά, συν και να σχηματίσετε από αυτά παράγωγα ουσιαστικά (ένα).

Κείμενο Α': Πλούσιοι και Φτωχοί

[Μεγάλην ἔχε τὴν ψυχὴν τοῖχοι δὲ καὶ μικροὶ καὶ μείζους τὴν αὐτὴν χρεῖαν πληροῦσιν. Ὄταν παρέλθω εἰς οἰκίαν ἀνδρὸς ἀπειροκάλου καὶ ὀψιπλούτου καὶ ἴδω αὐτὴν παντοίοις γεγανωμένην ἄνθεσιν, οἶδα, ὅτι οὗτος οὐδὲν τῶν ὁρωμένων τιμώτερον κέκτηται, ἀλλὰ τὰ μὲν ἄψυχα καλλωπίζει, τὴν δὲ ψυχὴν ἀκόσμητον ἔχει. Ποίαν, εἰπέ μοι, χρεῖαν περισσοτέραν παρέχουσιν ἀργυραὶ κλῖναι καὶ τράπεζαι ἀργυραῖ, ἐλεφάντιναι στιβάδες, καὶ ἐλεφάντινοι δίφροι, ὥστε τὸν πλοῦτον διὰ ταῦτα μὴ διαβαίνειν πρὸς τοὺς πτωχοὺς, καίτοι μυριοὶ ἐφειστάσι τῇ θύρᾳ, πᾶσαν ἐλεεινὴν ἀφιέντες φωνήν;] Σὺ δὲ ἀρῆ τὴν δόξαν, ἀδύνατον εἶναι λέγων ἐπαρκεῖν τοῖς αἰτούσι. Καὶ τῇ μὲν γλώσσῃ ἐξόμνυσαι, ὑπὸ δὲ τῆς χειρὸς διελέγχει· σιωπῶσα γάρ σου ἡ χεὶρ τὴν ψευδολογίαν κηρύσσει, περιαστραπτομένη ὑπὸ τῆς ἐπὶ τοῦ δακτύλιου σφενδόνης. Πόσους δύναται εἰς σου δακτύλιος χρεῶν ἀπολύσαι; Πόσους οἴκους καταπίπτοντας ἀνορθῶσαι; Μία σου κιβωτὸς τῶν ἱματίων δύναται δῆμον ὅλον ῥιγῶντα περιβαλεῖν, ἀλλ' ὑπομένεις ἀπρακτον ἀποπέμψαι τὸν πένητα, οὐ φοβούμενος τὸ δίκαιον τῆς ἀνταποδόσεως τοῦ κριτοῦ.

Κείμενο Δ': « Ἄγαν χαλεπὴ νόσος . . . »

Νομίζω, ὦ ἄνδρες, τοὺς ἀνθρώπους οὐκ ἐν τῷ οἴκῳ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν πενίαν ἔχειν ἀλλ' ἐν ταῖς ψυχαῖς. Ὅρῳ γὰρ πολλοὺς μὲν ἰδιώτας, οἱ πάνυ πολλὰ ἔχοντες χρήματα οὕτω πένεσθαι ἡγούνται ὥστε πάντα μὲν πόνον, πάντα δὲ κίνδυνον ὑποδύονται, ἐφ' ᾧ πλείω κτήσονται, οἶδα δὲ καὶ ἀδελφούς, οἱ τὰ ἴσα λαχόντες ὁ μὲν αὐτῶν τάρκουντα ἔχει καὶ περιττεύοντα τῆς δαπάνης, ὁ δὲ παντὸς ἐνδεῖται· αἰσθάνομαι δὲ καὶ τυράννουσ τινας, οἱ οὕτω πεινώσι χρημάτων ὥστε ποιούσι πολὺ δεινότερα τῶν ἀπορωτάτων· δι' ἐνδειαν μὲν γὰρ δήπου οἱ μὲν κλέπτουσιν, οἱ δὲ τοιχωρυχοῦσιν, οἱ δὲ ἀνδραποδίζονται· τυράννοι δ' εἰσὶ τινες οἱ ὄλους μὲν οἴκους ἀναιροῦσιν, ἀθρώπους δ' ἀποκτείνουσιν, πολλάκις δὲ καὶ ὅλας πόλεις χρημάτων ἕνεκα ἐξανδραποδίζονται. Τούτους μὲν οὖν ἔγωγε καὶ πάνυ οἰκτίρω τῆς ἄγαν χαλεπῆς νόσου.